

2. Karpenko, O.V., Liubymov, M.O. (2011). Classification management reporting as a basis for understanding its essence. The financial system of Ukraine, vol. 16. Available at: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/211/1/1.pdf> (Accessed 12 April 2016) (in Ukr.).
3. Korol', S. Ya. (2014). Management reporting: the nature and formation algorithm. Business-Inform, vol. 7. Available at: www.business-inform.net/pdf/.../325_331.pdf (Accessed 10 April 2016) (in Ukr.).
4. Kutsyk, P.O. (2014). Modern interpretation, composition and characteristics of the formation of management reporting enterprise. *Visnyk Natsional'noho universytetu «L'vivs'ka politehnika». Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlenni i problemy rozvytku [Management and business in Ukraine: stages of formation and development problems]*, no. 797, pp. 248-254 (in Ukr.).
5. Liubymov, M.O. (2012). *Formation management reporting companies (for example, the food industry)*. Abstract to PhD dissertation, Accounting, Analysis and Audit, Odessa (in Ukr.).
6. Matiukha, M.M. (2012). Organizational approaches formation of management reporting. *Bukhhalters'kyj oblik i audyt [Accounting and Auditing]*, vol. 9, pp. 14-20 (in Ukr.).
7. Nahirs'ka, K. Ye. (2012). *Formation of the management accounting of agricultural enterprises*. Abstract to PhD dissertation, Accounting, Analysis and Audit, Kyiv (in Ukr.).
8. Napadovs'ka, L.V. (2010). *Upravlins'kij oblik [Management Accounting]*, KNTEU, Kyiv, 648 p. (in Ukr.).
9. Pozov, A.Kh. (2013). *Formation of intraeconomic (management) reporting of industrial enterprises*. Abstract to PhD dissertation, Accounting, Analysis and Audit, Kyiv (in Ukr.).
10. Judina, L.N. (2007). Management reporting enterprise. *Jekonomicheskij analiz: teorija i praktika [The economic analysis: theory and practice]*, vol. 15, pp. 18-20 (in Russ.).

УДК 657,667

Л.Г.Столяр, к.е.н.,
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ КАПІТАЛЬНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ВИТРАТ

Анотація

У статті визначено вплив виробництва фарб та лаків на навколишнє середовище. Проаналізовано рівень негативного впливу виробництва лакофарбової продукції на атмосферне повітря. Визначено рівень екологічної діяльності підприємства. Досліджено місце екологічного обліку в обліковій системі підприємства. Проведено аналіз тлумачень сутності «екологічні витрати» різними авторами. Досліджено нормативну базу, що регулює бухгалтерський облік екологічних витрат. Проведено класифікацію екологічних витрат підприємства та визначено їх місце в екологічному обліку. Досліджено склад капітальних та поточних екологічних витрат підприємств виробників фарб та лаків. Запропоновано удосконалений склад капітальних екологічних витрат для досліджуваних підприємств та розроблено для обліку рахунки другого та третього порядку.

Ключові слова: забруднення навколишнього середовища, негативний вплив, екологічний облік, екологічні витрати, капітальні витрати, поточні витрати.

Л.Г.Столяр, к.э.н.,

Черновицкий торгово-экономический институт КНТЭУ,
г. Черновцы

ОТДЕЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ УЧЕТА КАПИТАЛЬНЫХ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ РАСХОДОВ

Аннотация

В статье определено влияние производства красок и лаков на окружающую среду. Проанализирован уровень негативного воздействия производства лакокрасочной продукции на атмосферу. Определен уровень экологической деятельности предприятия. Исследовано место экологического учета в учетной системе предприятия. Проведен анализ толкований сущности «экологические расходы» различными авторами. Исследована нормативная база, регулирующая бухгалтерский учет экологических затрат. Проведена классификация экологических затрат предприятия и определено их место в экологическом учете. Исследован состав капитальных и текущих экологических затрат предприятий производителей красок и лаков. Предложен усовершенствованный состав капитальных экологических расходов для исследуемых предприятий и разработаны для учета счета второго и третьего порядка.

Ключевые слова: загрязнение окружающей среды, негативное влияние, экологический учет, экологические расходы, капитальные расходы, текущие расходы.

Постановка проблеми. Виробництво фарб та лаків в Україні, як і будь-яке промислове виробництво, призводить до негативного впливу на навколишнє середовище, зокрема атмосферу. Цей негативний вплив насамперед виникає через використання органічних розчинників. Виробництво фарб та лаків є пожежовибухонебезпечним процесом, що зумовлено властивостями сировини (розчинники: толуол, уайт-спірит, сольвент, ксилол), з якої виготовляється продукція. По-друге, шкідливість виробництва для навколишнього середовища яскраво виражена через забруднення довкілля стаціонарними джерелами забруднення, парами розчинників, пилом азбесту.

Під забрудненням довкілля розуміють привнесення у середовище або виникнення в ньому нових, не характерних для нього фізичних, хімічних, інформаційних чи біологічних агентів або перевищення природного рівня концентрації зазначених агентів у середовищі [1, с. 10].

Підприємства, виробники фарб та лаків, як і всі хімічні підприємства галузі, здійснюють механічне, хімічне та теплове забруднення навколишнього середовища через стаціонарні джерела. На підприємствах

стаціонарними джерелами забруднення є виробничі цехи та склади сировини. При зберіганні на складі відбувається випаровування речовин з ємностей, якщо підвищується температура навколишнього середовища або порушено герметичність тари. В кожному цеху джерелом забруднення виступає процес виробництва і використання хімічних продуктів в окремих агрегатах. Отже джерелом забруднення є реактори плавлення, змішувачі, дисольвери, бісерні млини, шарові млини, місця фасування продукції. При завантаженні, перемішуванні, нагріванні компонентів та фасуванні готової продукції в атмосферу потрапляють пари та пил небезпечних речовин. Найбільш небезпечними є викиди азбесту при виробництві мастик, які на досліджуваних підприємствах перевищують нормативні значення (норматив – 0,001 т/рік, фактично – 0,067 т/рік).

З метою запобігання забрудненню навколишнього середовища (привнесення шкідливих речовин в атмосферу) та компенсації негативних наслідків впливу діяльності виробників, підприємства лакофарбової промисловості несуть екологічні витрати. Актуальність питань збереження сучасного стану навколишнього середовища, контролю над обсягами забруднень, відходів, запобігання забрудненню призводить до виділення таких витрат, як окремої складової для виробників фарб та лаків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання сутності, складу та класифікації екологічних витрат досліджували такі науковці, як Ю. Туниця, К. Гофман, І. В. Замула, О. М. Кондратюк, Н. М. Малюга, Л. Г. Мельник, М. В. Мних, С. В. Мочерний, В. З. Папінко, А. Синякевич, Р. І. Слюсарчук. Кожен з авторів визначав сутність цих витрат та особливості їх класифікації. Зокрема, для С. В. Мочерного екологічні витрати – це витрати і збитки у сфері природокористування [2]. Л. Г. Мельник виділяє витрати природоохоронного призначення у вигляді двох складових: витрати споживання природних ресурсів і витрати забруднення навколишнього середовища [1].

Р. І. Слюсарчук визначає екологічні витрати як сукупність живої та уречевленої праці, яка витрачається на відтворення природних ресурсів і природного довкілля, попередження і ліквідацію забруднення довкілля, підтримання в нормальному стані і покращення якості природних ресурсів, а також майбутньої праці, яка буде витрачатися на усунення негативних економічних, екологічних і соціальних наслідків, що викликані теперішнім забрудненням і нераціональним використанням природних ресурсів [3].

За Я. В. Соколовим, екологічні витрати – це витрати, пов'язані зі здійсненням екологічної діяльності. Вони відрізняються від інших витрат підприємства і залежать від ступеня впливу на навколишнє природне середовище [4].

Інші дослідники виділяють такі основні складові екологічних витрат, як екоресурсні збори, витрати на капітальний ремонт основних фондів, поточні витрати на охорону навколишнього середовища й екологічні зобов'язання. Також необхідно зауважити, що на законодавчому рівні відсутнє визначення екологічних витрат та порядок їх визнання.

Незважаючи на те, що загальні засади визначення сутності екологічних витрат неодноразово піднімались в наукових працях, окремі аспекти щодо їх групування та класифікації залишаються дискусійними або взагалі потребують додаткових досліджень. Зокрема це стосується класифікації екологічних витрат у розрізі капітальних інвестицій.

Метою дослідження є визначення сутності та розробка класифікації екологічних витрат, пов'язаних з впровадженням капітальних інвестицій.

Виклад основного матеріалу. Інтеграція сучасної облікової системи підприємства призвела до виділення нових складових, зокрема екологічного обліку, соціального обліку, стратегічного та актуарного обліку. Відділення, наприклад, екологічного обліку пов'язано з тим, що власників та керівників підприємства цікавить не тільки отримання прибутку, а й екологічність та безпечність виробленої продукції для навколишнього середовища та людини.

Екологічний облік на підприємстві – це система виявлення, вимірювання, реєстрації, нагромадження, узагальнення, зберігання, оброблення та підготовки релевантної інформації про діяльність підприємства в галузі природокористування з метою передачі її внутрішнім і зовнішнім користувачам для прийняття оптимальних рішень [5].

Отже, екологічний облік на підприємстві повинен включати три складові: облік екологічних витрат, облік екологічних зобов'язань, екологічну звітність. Першою та основною складовою є витрати: немає витрат виробничих запасів – немає зобов'язань. Всю інформацію про понесені витрати і нараховані зобов'язання групують в звітності. Виокремлення екологічного обліку в окрему облікову систему неможливо. Це пов'язано з тим, що предмет екологічного обліку, і його об'єкт формуються в бухгалтерському (фінансовому) обліку. Ці дві підсистеми мають існувати, взаємодоповнюючи одна одну, і надавати користувачам своєчасну інформацію для прийняття оптимальних управлінських рішень.

Основним об'єктом вивчення в екологічному обліку є витрати підприємства, які пов'язані з природоохоронною діяльністю. Необхідно зауважити, що на законодавчому рівні відсутнє визначення екологічних витрат та порядок їх визнання. Сутність терміна «витрати» в обліку регламентовано Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та Податковим кодексом України. Згідно з

НП(С)БО1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками) [6]. Визначення витрат з невеликим уточненням наведено в П(С)БО 16 «Витрати», яке повністю присвячено питанням визнання, оцінки та складу витрат у бухгалтерському обліку.

Єдиний документ, що відображає інформацію про склад екологічних витрат – це статистична форма звітності «№ 1-екологічні витрати» та Інструкція щодо заповнення форм державних статистичних спостережень з витрат на охорону навколишнього природного середовища та екологічні платежі. В інструкції відсутнє визначення екологічних витрат, проте дається визначення витрат на охорону навколишнього природного середовища – це «всі види витрати, спрямовані на запобігання, скорочення та ліквідацію забруднення, інших видів шкідливого впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище, при наданні послуг чи використанні продукції, а також на збереження біорізноманіття та середовища існування» [7].

Враховуючи вищевикладене, а також проведені дослідження витрат підприємств виробників лаків і фарб та їх негативний вплив на навколишнє природне середовище, встановлено, що до складу екологічних витрат слід відносити сукупність витрат на збереження екології та попередження наслідків впливу на навколишнє середовище, витрати в частині екологічних зобов'язань та інші екологічні витрати. Екологічні витрати представлені в частині матеріальних, трудових та фінансових ресурсів, які підприємство витрачає на природоохоронну діяльність.

Відповідно до норм Інструкцій щодо заповнення форм державних статистичних спостережень з витрат на охорону навколишнього природного середовища та екологічні платежі «№ 1-екологічні витрати», витрати на охорону навколишнього природного середовища поділяються на капітальні інвестиції та поточні витрати. До поточних витрат на охорону навколишнього природного середовища відносяться витрати, які здійснюються на підтримку (утримання та експлуатацію) об'єкта (основних засобів природоохоронного призначення) в робочому стані та які входять до складу витрат поточного періоду [7].

Слід зазначити, що поточні екологічні витрати є складовою загальнопромислових витрат підприємств відповідно до визначеного складу загальнопромислових витрат у П(С)БО 16 «Витрати» та Податковому кодексу України. До поточних екологічних витрат слід відносити витрати з впровадження нових технологій виробництва з використанням водних

(акрилових) розчинників, без використання органічних, удосконалення діючого технологічного процесу з метою зменшення викидів в атмосферу та зменшенням утворення відходів. Ще однією з вагомих складових поточних екологічних витрат є витрати, пов'язані з підтриманням виробничого обладнання в робочому стані з метою зменшення викидів в атмосферу в процесі виробництва. До таких витрат вважаємо за потрібне відносити витрати із заміни бісеру в бісерних млинах у чітко встановлені строки, витрати з налагодження виробничого обладнання при виробництві різних видів продукції, порушенні герметизації технологічного устаткування, порушення герметизації тари та поточний ремонт основних засобів виробничого призначення.

Інструкцією визначено, що до капітальних інвестицій, які здійснюються з метою охорони навколишнього природного середовища, необхідно відносити всі витрати звітного року на обладнання, технічне оснащення, будівництво природоохоронного призначення. До даного виду витрат включають витрати на будівництво нових, розширення, реконструкцію, реставрацію, технічне переобладнання діючих підприємств, об'єктів, капітальний ремонт та придбання обладнання природоохоронного призначення довгострокового користування [7].

До витрат на капітальний ремонт основних засобів природоохоронного призначення належать всі витрати звітного року, пов'язані з поліпшенням об'єкта, яке призводить до збільшення майбутньої економічної вигоди, перш за все очікуваної від використання об'єкта, і на суму яких збільшується первинна вартість основного капіталу [7].

Капітальні екологічні витрати, як і поточні, можуть здійснюватися за рахунок власних коштів підприємства, а також за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів та інших джерел фінансування.

Говорячи про складові капітальних екологічних витрат, слід зауважити, що окремі автори, такі як В. В. Арбузов, Д. П. Грузін, В. І. Сімакін, визначають їх у напрямку капітальних вкладень, що включають витрати на створення нових і реконструкцію основних фондів, які запобігають негативному впливу господарської діяльності на навколишнє середовище. Капітальні вкладення на охорону навколишнього середовища та раціональне використання природних ресурсів – це одноразові витрати, що визначаються сукупністю заходів із збереження і поліпшення природних ресурсів, їх відтворення та охорони. Вони є частиною загальних капітальних вкладень [8].

Такі дослідники, як Г. І. Зима та О. Ф. Савченко виділяють інвестиційні екологічні витрати, які пов'язані зі створенням, придбанням, реконструкцією, модернізацією, технічним переобладнанням, капітальним

ремонт споруд природоохоронного призначення [9].

Також виділяють витрати у контексті природоохоронних витрат, які поділяють на капітальні, що спрямовані на здійснення екологічних заходів, і поточні, пов'язані з експлуатацією природоохоронних об'єктів. До капітальних природоохоронних витрат відносять витрати на створення нових і реконструкцію діючих природоохоронних основних засобів, розроблення й упровадження нових екологізованих технологій [10].

Дослідження практики ведення бухгалтерського обліку екологічних витрат виробників лаків та фарб показало, що облік поточних та капітальних витрат проводиться безсистемно, а самі показники витрат не відображають їх реальної величини. Наявна інформація про екологічні витрати не дозволяє провести об'єктивний аналіз природоохоронної діяльності підприємства, який є основою прийняття обґрунтованих ефективних управлінських рішень.

З урахуванням викладеного вище та галузевих особливостей виробництва ми зробили спробу виокремити класифікаційні групи екологічних витрат лакофарбових підприємств та запропонувати основні бухгалтерські рахунки для їх накопичення (табл. 1).

Слід зауважити, що ні у Плані рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [12], ні в Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [11] не виділено жодного бухгалтерського рахунку для обліку екологічних витрат. Дані нормативно-правові документи навіть не містять рекомендацій щодо рівнів аналітичного обліку витрат.

Запровадження екологічного обліку та удосконалення бухгалтерського (фінансового) обліку екологічних витрат на підставі розробленої класифікації дозволить вирішити такі завдання на лакофарбових підприємствах: оцінити значення екологічної діяльності в економіці підприємства, її вплив на формування кінцевих фінансових результатів; планувати, нормувати, аналізувати екологічні витрати, виявляти напрямки їх зниження; здійснити оцінку фінансування екологічних витрат та їх вплив на ціноутворення.

Висновки. Отже, все вищевикладене дало можливість дійти до висновку, що екологічний облік та екологічні витрати підприємства посідають одне з ключових місць в прийнятті управлінських рішень з метою виробництва конкурентоспроможної екологічнобезпечної лакофарбової продукції. Екологічні витрати лакофарбових підприємств слід поділяти за економічною природою витрат на капітальні та поточні. Для управління екологічною діяльністю необхідна інформація про види цих витрат, обсяг та структуру. Для накопичення інформації про поточні

Класифікація екологічних витрат підприємств-виробників фарб та лаків

Класифікаційні ознаки	Види витрат	Приклад витрат	Джерела покриття витрат (рахунки бухгалтерського обліку)
1	2	3	4
Витрати на збереження екології та запобігання забруднення навколишнього середовища	1. Капітальні екологічні витрати:		
	1.1 Витрати придбання та створення основних засобів природоохоронного характеру	Придбання нових очисних споруд у цех виробництва мастик (Рукави фільтрувальні ФРКИ-90)	152.1 «Капітальні екологічні витрати»
Придбання нового обладнання для виробництва емалей та ґрунтівок в цех виробництва лакофарбової продукції. (Термокатолітичний реактор)		152.1.1 «Придбання (виготовлення) основних засобів природоохоронного характеру»	
	1.2. Витрати на капітальний ремонт (модернізація), реконструкція та поліпшення основних засобів природоохоронного характеру	Модернізація, реконструкція пило-вловлювачів та газоочисних споруд рукавні фільтри АМК-VC/100. 18-ПС (цех мастик)	152.1.2 «Модернізація, реконструкція, поліпшення основних засобів природоохоронного характеру»
		Модернізація, реконструкція пило-вловлювачів та газоочисних споруд рукавні фільтри АМК-VC/100. 18-ПС (цех виробництва ґрунтівок, емалей)	
	2. Поточні екологічні витрати:		
	2.1 Витрати на збереження екології та запобігання забруднення навколишнього середовища	Витрати з впровадження нових технологій виробництва на основі екологічно безпечних розчинників, удосконалення діючих технологій	91.8 «Поточні екологічні витрати»
	2.2. Витрати на заходи щодо зменшення шкідливих відходів виробництва	Витрати з підтримання виробничого обладнання в робочому стані (вчасна заміна бісеру, відновлення герметичності устаткування)	91.8 «Поточні екологічні витрати»

Продовження табл. 1

1	2	3	4
	2.3. Витрати на запобігання шкоди організму працівників	Витрати на придбання захисного спецодягу та захисного обладнання. Витрати з проведення інструктажу з техніки безпеки та охорони праці	91.8 «Поточні екологічні витрати»
	2.4. Витрати з точки зору визнаних екологічних зобов'язань	Плата за використання водних ресурсів Екологічний податок (за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин, розміщення відходів у спеціально відведених місцях)	92 «Адміністративні витрати»
	2.5. Інші екологічні витрати	Додаткові витрати на оплату праці, єдиний соціальний внесок, відпустки працівників, що працюють у важких та шкідливих умовах праці	91.8 «Поточні екологічні витрати»

та капітальні екологічні витрати запропоновано відкрити субрахунки другого та третього порядку до рахунків: 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів», 91 «Загальновиробничі витрати», 92 «Адміністративні витрати». Виділення субрахунків синтетичного та рахунків аналітичного обліку забезпечить аналітичність і достовірність інформації про фактичні екологічні витрати лакофарбових підприємств та надасть можливість своєчасно отримувати достовірну інформацію з метою ефективного управління діяльністю виробників фарб та лаків.

Список використаних джерел:

1. Методи оцінки екологічних витрат: монографія / [Мельник Л. Г., Карінцева О. І., Шапочка М. К. та ін.]; за ред. д.е.н. Л. Г. Мельника та к.е.н. О. І. Карінцевої. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. – 288 с.
2. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.1 / Редкол.: ... С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр «Академія», 2000. – 864 с.
3. Слюсарчук Р. І. Класифікація екологічних витрат і джерела їх виникнення на деревообробних підприємствах [Електронний ресурс] / Слюсарчук Р. І. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltsu/13_4/234_Sliusarczuk_13_4.pdf.
4. Бухгалтерський облік екологічної діяльності: розвиток ідей проф. Я. В. Соколова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www/URL: http://www.zsas.zhitomir.org](http://www.zsas.zhitomir.org).
5. Кирсанова Т. А. Экологический контроллинг – инструмент экоменеджмента / Т. А. Кирсанова, Е. В. Кирсанова, В. А. Лукьянихин; Под ред. В. А. Лукьянихина. – Суми: Изд-во «Козацкий вал», 2004.
6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс]: затв. наказом Міністерства фінансів України від

07 лютого 2013 р. № 73. – Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/NPSBO/NPSBO1.aspx>.

7. Про затвердження Інструкцій щодо заповнення форм державних статистичних спостережень з витрат на охорону навколишнього природного середовища та екологічні платежі (з наступними змінами і доповненнями): Наказ Державного комітету статистики України, прийнятий 11.11. 2010 № 452 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1194-06>.

8. Економіка природокористування та природоохоронної: навчальний посібник [Електронний ресурс] / В. В. Арбузов, Д. П. Грузін, В. І. Сімакін. – Пенза, 2004. – Режим доступу: <http://ibib.ltd.ua/klassifikatsiya-zatrat-ekologicheskogo.html>.

9. Савченко О. Ф. Екологічні витрати: проблеми права, обліку та оподаткування [Електронний ресурс] / О. Ф. Савченко, О. І. Дацій, А. О. Байда, Г. І. Зима // Економіка та держава. – 2015. – № 5. – Режим доступу: http://www.economy.in.ua/pdf/5_2015/4.pdf.

10. Цюга М. Класифікація природоохоронних витрат лісового господарства в бухгалтерському обліку / М. Цюга // Галицький економічний вісник. – 2012. – №3(36). – С. 136-145.

11. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (з наступними змінами і доповненнями) : Наказ Мінфіну України від 30.11.1999 р. № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua.

12. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджено Наказом міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.

Liudmyla Stoliar, Candidate of Economic Sciences,
Chernivtsi Institute of Trade and Economics of KNUTE,
Chernivtsi

SOME ASPECTS OF THE ACCOUNTING OF CAPITAL ENVIRONMENTAL COSTS

Abstract

The impact of paints and varnishes manufacture on the environment is analyzed. The level of negative impact of paints and varnishes to the pollution is studied. The level of environmental activity of the company is under the consideration. The place of environmental accounting in the accounting system of the company is analyzed. The analysis of definitions and interpretations of "environmental costs" by various authors is made. The regulatory database that governs the accounting of environmental costs is investigated. Classification of environmental costs of the company is made and their place in environmental accounting is defined. The composition of capital and current environmental costs of enterprises manufacturers of paints and varnishes is under the consideration. Capital structure of environmental costs for companies investigated is made and accounts of the second and third rate of accounts procedure are developed.

Keywords: pollution, negative impact, environmental accounting, environmental costs, capital costs, current costs.

References:

1. Mel'nyk, L.H., Karintseva, O.I., Shapochka, M.K. et al. (2004). *Metody otsinky ekolohichnykh vtrat* [Methods of evaluation of environmental losses]. SHS "University Book", Sumy, 288 p. (in Ukr.).
2. Ed. Mocherny S. et al. (2000). *Ekonomichna entsyklopediia* [Economic Encyclopedia]: In three volumes. Vol.1, Publishing Center "Academy", 864 p. (in Ukr.).

3. Slyusarchuk, R.I. *Classification and environmental costs arising in woodworking enterprises*. Available at: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvntu/13_4/234_Sliusarczuk_13_4.pdf (in Ukr.).

4. *Accounting Environmental activities: development of ideas prof. Y. Sokolov*. Available at: [www/URL: http://www.zsas.zhitomir.org](http://www.zsas.zhitomir.org) (in Ukr.).

5. Kyrsanova, T.A., Kyrsanova, E.V., Luk'ianykhyn, V.A. (2004). *Jekologicheskij kontrolling – instrument jekomenedzhmenta* [Environmental Controlling – tool of environmental management. Publishing House "Cossack Wave", Sumy (in Russ.)].

6. *National provision (Standard) 1 "General Requirements for Financial Reporting"*, approved by the Ministry of Finance of Ukraine of 07 February 2013 r. № 73. Available at: <http://buhgalter911.com/Res/NPSBO/NPSBO1.aspx> (in Ukr.).

7. Approval of Instructions for completing the forms of state statistical observations of the cost of environmental protection and environmental payments (with subsequent amendments): State Committee of Statistics of Ukraine adopted 11.11. 2010 № 452. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1194-06> (in Ukr.).

8. Arbuzov, V.V., Hruzin, D.P., Simakin, V.I. (2004). *Environmental Economics and environment: a training manual*. Available at: <http://ibib.ltd.ua/klassifikatsiya-zatrat-ekologicheskogo.html> (in Ukr.).

9. Savchenko, O.F., Datsij, O.I., Bajda, A.O., Zyma, H.I. (2015). Environmental costs: the problem of law, accounting and taxation. *Ekonomika ta derzhava [Economy and the State]*, no. 5. Available at: http://www.economy.in.ua/pdf/5_2015/4.pdf (in Ukr.).

10. Tsyuha, M. (2012). Classification of environmental spending forestry accounting. *Halyts'kyj ekonomichnyj visnyk [Galician Economic Journal]*, vol. 3 (36), pp. 136-145 (in Ukr.).

11. *Instruction on the application of the Plan of Accounts for assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations (with subsequent amendments)*, Order of the Ministry of Finance of Ukraine of 30.11.1999p.№291. Available at: www.minfin.gov.ua(in Ukr.).

12. *Plan accounts for assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations*, approved by the Ministry of Finance of Ukraine of 30.11.1999 p. №291 (as amended). Available at: www.zakon.rada.gov.ua (in Ukr.).

